

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA APLIKOVANÉ EKOLOGIE

POPROJEKTOVÁ ANALÝZA HODNOCENÍ
UDRŽITELNÉHO ROZVOJE V OKRESE VSETÍN
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.
Bakalant: Jiří Veber

2018

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jiří Veber

Územní technická a správní služba

Název práce

Poprojektová analýza hodnocení udržitelného rozvoje v okrese Vsetín

Název anglicky

Post project analysis of sustainable development assessment in Vsetín region

---

Cíle práce

V kontextu historického vývoje krajiny v daném území v minulých staletích (valašská kolonizace) posoudit z dosažitelných pramenů historii obce Zděchov. V návaznosti na územní plán obce Zděchov, hodnocení jeho vlivu na soustavu Natura 2000 a na vyhodnocení udržitelného rozvoje této obce a na vlastní rekognoskaci v terénu načrtnout scénáře rozvoje rekreace pro tuto obec a tyto posoudit z hlediska environmentálního, sociálního a ekonomického pilíře udržitelného rozvoje.

Metodika

rešerše historických pramenů k valašské kolonizaci

rekognoskace v terénu

zhodnocení ekologických možností a limitů rozvoje krajiny v katastru obce Zděchov

environmentální, sociální a ekonomické perspektivy rozvoje obce Zděchov v kontextu Valašska

Doporučený rozsah práce

30 stran

Klíčová slova

udržitelný rozvoj, valašská kolonizace, Zděchov

Doporučené zdroje informací

- DIEFENBACHER, Hans, HUMMEL, Jiří, KOŽELOUH, Jiří, 2007: Udržitelné plánování území: ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj v územním a krajinném plánování. Brno: Nesehnutí, 2007.
- FRIDRICH, Lubor, MARKVART, Josef, ed., 2002: Udržitelný rozvoj území. Brno: Ústav územního rozvoje, 2002.
- HŘEBÍK, Š., TŘEBICKÝ, V., GREMLICA, T., 2005: Manuál plánování a vyhodnocování udržitelného rozvoje na regionální úrovni. EnviConsult, s.r.o., MMR ČR, Praha 2007
- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka, 2012: Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012.
- MAIER, Karel, 2012: Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MOTL, Ivo, 2014: Územní plán Zděchov – vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území, 2014.
- MOTL, Ivo, 2015: Územní plán Zděchov. Návrh. Brno, 2015
- PAUKERTOVOVÁ, Ivana, 2011: Posouzení vlivu koncepce "Územní plán obce Zděchov – návrh" na lokality soustavy Natura 2000. Posouzení podle § 45i zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- ŘÍHA, Josef, 2001: Posuzování vlivů na životní prostředí: metody pro předběžnou rozhodovací analýzu EIA. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2001. ISBN 80-01-02353-2.
- ŠTIKA, J., 2007: Valaši a Valašsko: o původu Valachů, valašské kolonizaci, vzniku a historii moravského Valašska a také o karpatských salaších. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě, 2007. 237 s. ISBN 978-80-254-0836-0

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – FŽP

Vedoucí práce

doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované ekologie

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2018

prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2018

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 08. 04. 2018

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Poprojektová analýza hodnocení udržitelného rozvoje v okrese Vsetín", jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze 23.4.2018

.....*Jiří Veber*.....

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych touto cestou poděkoval panu doc. RNDr. Miroslavu Martišovi, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce.

V Praze 23.4.2018

.....*Jiří Veber*.....

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou zájmového území z hlediska udržitelného rozvoje. Téma jsem si vybral, protože mám ke Vsetínsku osobní vztah. Na Vsetíně jsem strávil značnou část svého dětství, na které rád vzpomínám a díky mé bakalářské práci jsem měl příležitost Valašsko opět navštívit. V první části této práce je objasněna obecně teorie, z které vychází samotná analýza v druhé části práce. Teoretická část vychází z poznatků udržitelného rozvoje a územního plánování. Část praktická je zaměřena především na analýzu udržitelného rozvoje obce Zděchov a historický vývoj zájmového území. Cílem práce je, v kontextu historického vývoje krajiny v daném území v minulých staletích (valašská kolonizace), posoudit z dosažitelných pramenů historii obce Zděchov. V návaznosti na územní plán obce Zděchov, hodnocení jeho vlivu na soustavu Natura 2000 a na vyhodnocení udržitelného rozvoje této obce a na vlastní rekognoskaci v terénu, navrhnout scénáře rozvoje rekreace pro tuto obec a tyto posoudit z hlediska environmentálního, sociálního a ekonomického pilíře udržitelného rozvoje.

Klíčová slova: valašská kolonizace, Zděchov, udržitelný rozvoj

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the analysis of the area of interest in terms of sustainable development. I chose the theme because I have a personal relationship with Vsetín. At Vsetín, I spent much of my childhood, which I like to remember, and thanks to my bachelor work I had the opportunity to visit Wallachia again. In the first part of this work, the general theory is explained, from which the analysis itself is based in the second part of the thesis. The theoretical part is based on the knowledge of sustainable development and spatial planning. The practical part is focused on the analysis of the sustainable development of the village Zděchov and the historical development of the area of interest. The aim of the thesis is to assess the history of the village Zděchov from the available sources in the context of the historical development of the landscape in the given area in previous centuries (Wallachian colonization). Following the Zděchov municipal plan, evaluating its impact on the Natura 2000 system and assessing the sustainable development of this municipality and on its own reconnaissance in the field, propose scenarios for the development of recreation for this municipality and assess these in terms of the environmental, social and economic pillar of sustainable development.

Keywords: Sustainable Development, Zděchov, Wallachian colonization

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSU	Český statistický úřad
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
OSN	Organizace spojených národů
HDI	index lidského rozvoje
ÚPP	územně plánovací podklady
ÚAP	územně plánovací podklady
PÚR	politika územního rozvoje
ÚPD	územně plánovací dokumenty
SZ	stavební zákon
ČUZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
CHKO	chráněná krajinná oblast
EU	Evropská unie
ČOV	čistírna odpadních vod
MŠ	mateřská škola
PP	přírodní památka
ÚSES	územní systém ekologické stability
ŽP	životní prostředí
EVL	evropsky významná lokalita
MVÚ	migračně významná území
DMK	dálkový migrační koridor

OBSAH

1 ÚVOD	1
2 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	3
2.1 Cíl práce	3
2.2 Metodika.....	3
3 TEORETICKÁ ČÁST	4
3.1 Trvale udržitelný rozvoj	4
3.2 Pilíře udržitelného rozvoje	4
3.2.1 Pilíř sociální	5
3.2.2 Pilíř ekonomický	5
3.2.3 Pilíř enviromentální.....	6
3.3 Principy udržitelného rozvoje.....	6
3.4 Územní plánování.....	7
3.4.1 Cíle územního plánování.....	8
3.4.2 Úkoly územního plánování	8
3.4.3 Nástroje územního plánování.....	8
4 PRAKTICKÁ ČÁST	13
4.1 Historie Valašska.....	13
4.2 Zájmové území	15
4.2.1 Analýza ekonomických faktorů	17
4.2.2 Analýza sociálně-demografických faktorů	23
4.2.3 Analýza enviromentálních faktorů.....	29
4.2.4 Analýza širších vztahů	33
4.2.5 SWOT analýza	35
4.3 Koncepce a záměry v zájmovém území	37
4.4 Faktory ovlivňující zájmové území	39
5 DISKUSE	41
5.1 Scénáře vývoje zájmového území	41
6 ZÁVĚR	47
7 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	48
8 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	51
9 PŘÍLOHY	52
9.1 Příloha – Znak obce.....	52

9.2	Příloha – Ortofoto.....	53
9.3	Příloha – Bike trails Valašsko	54

1 ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si vybral především proto, že na Valašsku, konkrétně na Vsetíně, jsem strávil podstatnou část svého dětství, na které rád vzpomínám. Při této příležitosti jsem měl jedinečnou možnost se na Valašsko opět podívat a přímo na místě zavzpomínat.

Při mém zjištění jsem dospěl k závěru, že většina lidí vůbec neví, co pojem trvale udržitelný rozvoj znamená. Když jsem se ptal žáků základní školy, většina neměla o pojmu ani tušení. S větším úspěchem jsem se setkal na gymnáziu, kde studenti měli znalosti alespoň na to, aby byli schopni nějakým způsobem definovat hlavní myšlenku tohoto pojmu.

Všeobecná definice trvale udržitelného rozvoje zní: udržitelný rozvoj uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval životní podmínky budoucích generací.

Z této definice jsou odvozeny tři pilíře udržitelnosti, ze kterých se následně vychází. Je to pilíř ekologický, ekonomický a sociální a udržitelnost spočívá ve vyváženosti těchto pilířů.

S trvale udržitelným rozvojem úzce souvisí i územní plánování, které vytváří předpoklady pro výstavbu v zájmovém území a jeho trvale udržitelný rozvoj.

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu udržitelného rozvoje v obci Zděchov. Z provedené analýzy by měly vyplynout hlavní problémy v rozvoji obce, ale také zejména příležitosti a potenciál, kterým valašská obec v okrese Vsetín disponuje.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnována obecně trvale udržitelnému rozvoji a územnímu plánování, kde jsou tato témata podrobně rozebrána a vysvětlena. Trvale udržitelný rozvoj definuje hned několik knih, zákonů, předpisů. Je definován dokonce i ve stavebním zákoně. Z toho vyplývá tvrzení, že územní plánování by mělo být v souladu s udržitelným rozvojem.

Druhá kapitola je věnována územnímu plánování. V České republice je oblast územního plánování celkem výrazně legislativně regulována. Jsou zde definovány cíle, úkoly a nástroje územního plánování.

V úvodu praktické části se seznámíme s velmi zajímavou historií Valašska, kde se dozvíme, kdo to jsou Valaši, jaký byl jejich kočovný život a celkem bouřlivá minulost.

Dále následuje již samotná praktická část, analýza zájmového území obce Zděchov. Zde se držím základních pilířů udržitelnosti a obec je rozebrána z hlediska ekonomického, sociálně-demografického a enviromentálního a následně vše shrnuji ve SWOT analýze.

V poslední části je místo pro diskusi a scénáře vývoje zájmového území. Také se zde věnuji podrobně problematické otázce turistického ruchu v obci. I přesto, že obec má velký potenciál v této oblasti, je zájem turistů malý.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je, v kontextu historického vývoje krajiny v daném území v minulých staletích (valašská kolonizace), posoudit z dosažitelných pramenů historii obce Zděchov. V návaznosti na územní plán obce Zděchov, hodnocení jeho vlivu na soustavu Natura 2000 a na vyhodnocení udržitelného rozvoje této obce a na vlastní rekognoskaci v terénu, navrhnout scénáře rozvoje rekreace pro tuto obec a tyto posoudit z hlediska environmentálního, sociálního a ekonomického pilíře udržitelného rozvoje.

2.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena do více kapitol a je v souladu se zadáním práce.

Pro zpracování praktické části bylo nezbytně nutné především navštívit samotný Zděchov a jeho širší okolí.

Kapitoly, které se týkají udržitelného rozvoje a územního plánování obecně, vycházejí především ze strategických dokumentů České republiky a dalších oficiálních dokumentů, legislativy, publikací na státní, evropské, nebo světové úrovni.

Jako základní zdroje informací dále sloužily především oficiální dokumenty obce Zděchov, města Vsetín a Zlínského kraje, Veřejná databáze ČSÚ, AOPK ČR.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Trvale udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojí potřeby současné generace za předpokladu, že nedojde k omezení uspokojení potřeby budoucích generací (Brundtland, 1991).

Nejznámější a nejjednodušší definice trvale udržitelného rozvoje zní: *„Trvale udržitelný rozvoj je takovým rozvojem, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplňovat potřeby své.“* Tato definice pochází ze zprávy s názvem Naše společná budoucnost, která byla vydána Světovou komisí pro životní prostředí a rozvoj OSN v roce 1987 v Riu de Janeiru.

Evropský parlament formuluje definici udržitelného rozvoje jako: *„zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace.“*

V českém zákoně o životním prostředí je udržitelný rozvoj definován takto: *„Je to takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“*

Všeobecná definice – udržitelný rozvoj uspokojuje potřeby dnešní generace, aniž by ohrozil životní podmínky budoucích generací.

Pointou udržitelného rozvoje je vyváženost vztahů, podmínek pro kladné přírodní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenstev obyvatel daného území (Louda, 2012).

Udržitelný rozvoj můžeme chápat také jako myšlenku, směr, který si zakládá na souhrnu definovaných základních principů. Cílem udržitelného rozvoje je propojenost a rovnováha základních společenských okruhů: ekonomické, sociální, environmentální, dále heslem: lidé, planeta prosperita (Mezřický, 2005).

3.2 Pilíře udržitelného rozvoje

Ve zprávě Naše společná budoucnost, byly stanoveny 3 základní pilíře udržitelného rozvoje. Ty rozdělujeme na pilíř sociální, ekonomický a environmentální. Samotnou

podstatou úspěšného udržitelného rozvoje je splnění právě těchto 3 základních pilířů, které by měly být vzájemně v rovnováze, ale v praxi se často stává, že si pilíře vzájemně rozporují (Fridrich, Markvart, 2002).

3.2.1 Pilíř sociální

Sociální pilíř spočívá v rovnováze mezi jednotlivými společenskými skupinami, jednotlivci. Pilíř se zaměřuje na otázky chudoby, zdravotní péče a zlepšování zdraví, bydlení, problematiku mezigenerační soudržnosti, vzdělanost a bezpečnost (Pawliczek, 2011).

Pro porovnání sociální soudržnosti sleduje Rozvojový program OSN (United Nations Development Program, UNDP) pro všechny členské státy OSN tzv. index lidského rozvoje (Human Development Index, HDI). Index je vícerozměrným údajem složeným ze tří rozměrů – dlouhý a zdravý život, znalosti a důstojný životní standard, pro něž se užívá indikátorů o stejné významové váze:

- *předpokládaná délka života při narození;*
- *přístup ke vzdělání, složený z dílčích indikátorů – podíl gramotných v dospělé populaci a průměrná doba školního vzdělání;*
- *hrubý produkt na obyvatele v paritě kupní síly.*

3.2.2 Pilíř ekonomický

Pilíř ekonomický je úzce spjat se stránkou sociální a týká se především hospodářské činnosti. Východisko je takové, že by se měl využívat jen vyprodukovaný zisk a je kladen důraz na zachování základního kapitálu při veškeré hospodářské aktivitě. Cílem ekonomického pilíře je dosažení stálého růstu životní úrovně společnosti, aniž by docházelo k poškozování životního prostředí, narušení rovnováhy ekonomiky. Celosvětově by mělo platit to, že všechny orgány budou odpovídat za to, že budou podporovat rozvoj, který je trvale udržitelný (Kadeřábková, Peková, 2012).

Český ekolog a politik Ivan Rynda na toto téma řekl: *„Rovina ekonomická zahrnuje jednak pobídkové nástroje pro ty ekonomické subjekty, které se nechtějí přizpůsobit imperativu udržitelnosti dobrovolně, ale také parametry, plně tržně kompatibilní mechanismy, které náhle umožňují zcela funkčnímu trhu se všemi jeho výhodami životní prostředí chránit a nikoli je ohrožovat nebo poškozovat. Tyto nástroje tedy plní*

nejméně tři základní funkce: jednak přispívají k ochraně životního prostředí, přírody a krajiny na straně výrobce i spotřebitele, dále vytvářejí finanční zdroje k jejich další sekundární sanaci a ochraně a konečně vyváženě podporují inovační cyklus směrem ke zlepšení nejen environmentální šetrnosti, ale i ke zlepšení užitné hodnoty výrobku.“

3.2.3 Pilíř enviromentální

Nejvíce spojen s udržitelným rozvojem je pilíř enviromentální a zasahuje do pilíře ekonomického i sociálního. Nejčastějším tématem ve světě jsou přírodní zdroje a hospodaření s nimi. Lidská populace je součástí zemské biosféry. Jsme plně závislí na přírodních zdrojích, stejně jako ostatní živočichové na Zemi. Reguluje se spotřeba přírodních zdrojů a začínáme pocítovat dopady lidské činnosti na životní prostředí. Regulace probíhají právě v zájmu jedinců nebo skupin, aby nenastala situace, kdy bude negativně ovlivněna možnost uspokojovat jejich potřeby. Pokud má být zajištěn udržitelný rozvoj i po enviromentální stránce – je potřeba chránit životní prostředí (Moldan, 2012).

3.3 Principy udržitelného rozvoje

Existuje mnoho definic principů udržitelného rozvoje, ale význam je u všech stejný. Shrnuji významy těch nejzákladnějších principů (Maier, 2012):

- Čerpání obnovitelných zdrojů by mělo být rovno rychlosti, jakou se zdroje obnovují.
- Čerpání neobnovitelných zdrojů by mělo být rovno rychlosti, jakou jsou budovány jejich náhrady, na které bude možné poté přejít.
- Velikost znečišťování nesmí přesahovat asimilační kapacitu ŽP.
- Nové technologie by měly být zaměřeny na snížení znečištění, plýtvání a zvýšení efektivity.

V roce 1992 byl přijat na Summitu Země dokument s názvem „Agenda 21“. Podstatou dokumentu je zachování lidstva do 21. století a formuluje kroky k udržitelnému rozvoji.

Dlouhodobá perspektiva

Každé rozhodnutí je potřeba zvážit z dlouhodobého hlediska a jeho dopadu a je nutné strategicky plánovat.

Kapacita životního prostředí je omezená

Nejen zdroje surovin, látek a funkcí nutných k životu, ale také prostor pro odpady a znečištění jakéhokoli druhu.

Předběžná opatrnost

Důsledky některých činností člověka nejsou vždy známé, protože naše znalosti v oblasti životního prostředí jsou stále na nízkém stupni, a proto je opatrnost na místě.

Prevence

Efektivnější způsob než řešení následných dopadů. Na řešení již vzniklých problémů musí být vynaloženo daleko větší množství zdrojů (čas, finance).

Kvalita života

Rozměr je materiální, společenský, estetický, etický, kulturní, duchovní atd. Lidé mají přirozeně právo na kvalitní život.

Sociální spravedlnost

Zodpovědnost a příležitosti by měly být děleny mezi dané území (země, regiony, sociální skupiny). Mezi ohrožující faktor udržitelného rozvoje patří především chudoba. Její odstranění je naše společná odpovědnost. Pilíři sociálnímu je přikládána stále větší váha.

Zohlednění vztahu lokální – globální

Danou činností na místní úrovni jsou ovlivňovány problémy na globální úrovni.

Vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost

Zabezpečení rovnosti rasové, národnostní a další. Respektování práv současných a budoucích generací.

Demokratické procesy

Díky zapojení veřejnosti od počáteční fáze plánování jsou vytvářeny objektivnější plány.

3.4 Územní plánování

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, neboli stavebním zákoně, je nejdůležitějším zákonem, kterým se řídí územní plánování a povolování

staveb v České republice. Je to trvalá, soustavná a komplexní činnost orgánů územního plánování a stavebních úřadů. Územní plánování řeší využití území a zásady jeho uspořádání. Chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. S ohledem na ochranu krajiny dbá na hospodárné využívání zastavěného území. Územní plánování usiluje o dosažení souladu veřejných a soukromých zájmů.

Hlavním cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, jehož podstatou je vyvážený vztah mezi životním prostředím, hospodářským rozvojem a soudržností společenství obyvatel (Navrátilová, Rozmanová, 2013)

3.4.1 Cíle územního plánování

Územním plánováním se vytváří podmínky pro výstavbu a udržitelný rozvoj daného území. Mezi hlavní cíle územního plánování patří obecně prospěšný soulad veřejných a soukromých zájmů. Územní plánování chrání a rozvíjí kulturní, přírodní a civilizační hodnoty, počítaje v to architektonické, urbanistické a archeologické dědictví a zároveň chrání krajinu (stavební zákon, 2006).

3.4.2 Úkoly územního plánování

Klíčovými úkoly územního plánování je prozkoumat a posoudit stav a hodnoty daného území, stanovit koncept rozvoje, požadavky na využívání, prostorové uspořádání, přezkoumat a posoudit potřebné změny na území, tvořit podmínky pro snížení hrozeb ekologických a přírodních katastrof, likvidovat jejich důsledky nebo určit potřebné asanační zásahy do území. Mezi hlavní úkoly územního plánování také patří hodnocení dopadů konceptů na daný rozvoj území (stavební zákon, 2006).

3.4.3 Nástroje územního plánování

Nástroje územního plánování fungují k prosazení cílů a úkolů v územním plánování. Nástroji územního plánování jsou (stavební zákon, 2006):

- a) územně plánovací podklady:
  - územně analytické podklady,
  - územní studie,
- b) politika územního rozvoje,

- c) územně plánovací dokumentace:
  - zásady územního rozvoje,
  - územní plán,
  - regulační plán,
- d) územní rozhodnutí:
  - o umístění stavby nebo zařízení,
  - o změně využití území,
  - o změně vlivu užívání stavby na území,
  - o dělení nebo scelování pozemků,
  - o ochranném pásmu,
- e) územní souhlas,
- f) územní opatření:
  - o stavební uzávěře,
  - o asanaci území.

Územně plánovací podklady (ÚPP)

Územně plánovací podklady jsou tvořeny územně analytickými podklady a územní studií. Územně analytické podklady zjišťují a hodnotí stav a vývoj území. Územní studie ověřují podmínky, možnosti změn na daném území, zároveň jsou podkladem k pořízení politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, k jejich změně a pro rozhodování v daném území (stavební zákon, § 25–§ 30, 2006).

Územně analytické podklady

Patří mezi územně plánovací podklady. ÚAP obsahují (stavební zákon, 2006):

- zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území a jeho hodnot,
- limity využití území,
- zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území,
- zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území,
- určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci.

ÚAP jsou pořizovány pro celé území České republiky a jsou průběžně aktualizovány.

ÚAP pořizují (stavební zákon, 2006):

- úřady územního plánování pro svůj správní obvod, a to v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování územních plánů a regulačních plánů,

- krajské úřady pro území kraje, a to v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování zásad územního rozvoje.

ÚAP slouží především ke zpracování zadání územně plánovací dokumentace a zadání změn územně plánovací dokumentace. Dále slouží jako podklad pro posuzování vlivu územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území, vlivu záměrů na životní prostředí, poskytování územně plánovacích informací. V případě obcí, které nemají platný územní plán, slouží ÚAP jako podklad pro rozhodování stavebních úřadů. Náležitosti obsahu ÚAP stanoví vyhláška č. 500/2006 Sb. ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb. (Navrátilová, Rozmanová, 2013).

Územní studie

Patří mezi územně plánovací podklady. Územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území, například veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat využití a uspořádání území nebo jejich vybraných částí (stavební zákon, 2006).

Územní studie slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území.

Pořizovatel pořizuje územní studii v případech, kdy je to uloženo územně plánovací dokumentací z vlastního nebo jiného podnětu. Náležitosti územní studie nejsou stanoveny právním předpisem. Obsah, rozsah, cíle a účel územní studie určí pořizovatel v zadání územní studie (Navrátilová, Rozmanová, 2013).

Politika územního rozvoje (PÚR)

Politika územního rozvoje stanovuje v určitém období požadavky na specifikaci úkolů územního plánování v daném území, a to s ohledem na udržitelný rozvoj a stanovuje strategii a předpoklady pro splnění úkolů.

Koordinuje produkci a aktualizaci principů územního rozvoje, vytváření konceptů, které jsou schvalovány ministerstvy a jinými správními orgány a záměry na území republikového významu stanovuje úkoly, které zajišťují tuto koordinaci (stavební zákon, 2006).

Politiku územního rozvoje má v kompetenci Ministerstvo pro místní rozvoj, a to pro celé území ČR, kterou schvaluje vláda ČR.

Politika územního rozvoje je plně závazná pro pořízení a vydání zásad územního rozvoje, regulačních plánů, územních plánů a pro rozhodování v daném území (stavební zákon, 2006).

Územně plánovací dokumentace (ÚPD)

Územně plánovací dokumentace stanovuje předpoklady a směrnice pro rozhodování v území, které s tím úzce souvisí a chrání orgány svými postoji.

Územně plánovací dokumentaci dělíme na (stavební zákon, 2006):

- Zásady územního rozvoje (§ 36 – §42);
- Územní plán (§ 43 – § 60);
- Regulační plán (§ 61 – § 75).

Územní řízení

Výsledkem je tzv. územní rozhodnutí. Dle stavebního zákona je rozlišujeme:

- Rozhodnutí o umístění stavby;
- Rozhodnutí o změně využití území;
- Rozhodnutí o změně vlivu užívání stavby na území;
- Rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků;
- Rozhodnutí o ochranném pásmu.

K územnímu řízení a následnému rozhodnutí nemusí vůbec dojít, a to v případě, že stavební úřad vydá územní souhlas. Územní souhlas se vydává v případě, že záměr je v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, nezmění se poměry v území a záměr nebude mít nové nároky na veřejnou a dopravní infrastrukturu. Územní souhlas je vydán na základě oznámení, případně se připojí souhlasy vlastníků sousedních pozemků (za určitých podmínek) (stavební zákon, 2006).

Územní souhlas

Umísťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území, lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak (§ 76 SZ).

Územní souhlas představuje nově zavedený institut územního plánování – může nahradit územní rozhodnutí (v případě rozhodnutí o umístění stavby, změně využití území, změně vlivu stavby na využití území), a to na základě oznámení o záměru.

Pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu. Územní souhlas nelze vydat, obsahuje-li závazné stanovisko dotčeného orgánu podmínky, nebo pokud záměr podléhá posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí podle zvláštního právního předpisu. Pokud záměr nesplňuje podmínky pro jeho vydání, stavební úřad rozhodne usnesením, že záměr bude projednán v územním řízení. Platnost územního souhlasu je 12 měsíců (stavební zákon, 2016)

Územní opatření

Územní opatření o stavební uzávěře

Územní opatření o stavební uzávěře omezuje nebo zakazuje v nezbytném rozsahu stavební činnost ve vymezeném území, pokud by mohla ztížit nebo znemožnit budoucí využití území podle připravované územně plánovací dokumentace, jestliže bylo schváleno její zadání, nebo podle jiného rozhodnutí či opatření v území, jímž se upravuje využití území. Územním opatřením o stavební uzávěře nelze omezit nebo zakázat udržovací práce (stavební zákon, 2016).

Územní opatření o asanaci území

Územní opatření o asanaci území se vydává na území postiženém živelní pohromou nebo závažnou havárií, v jejímž důsledku došlo k podstatnému zásahu do využití území a je nezbytné stanovit podmínky pro odstranění dopadů živelní pohromy nebo havárie a pro další využití území. Územní opatření o asanaci území se vydává rovněž pro zastavěné území, ve kterém jsou závadné stavby, z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí, u nichž je ve veřejném zájmu nutné nařídit odstranění závad staveb a úpravy staveb a nařídit opatření k asanaci území (stavební zákon, 2016).

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Historie Valaška

Portáši

Vznik sboru zemských portášů souvisel s bezpečnostní situací na severovýchodní Moravě během třicetileté války. Z vojenského hlediska se jednalo o strážní oddíly, které měly za úkol bránit hranice před menším počtem nepřátel a udržovat přirozený ráz hor. Obrana zemských hranic Moravy a Slezska vychází z geografického horizontu obou těchto geopolitických celků, ale souvisí především s mocenskopolitickým vývojem habsburského území v daném období. Jednou z předností portášů byla znalost místního přírodního a sociálního prostředí. Za užší chronologický rámeček vycházející z válečných událostí je označováno období od poloviny 16. až do počátku 18. století. Důvodem bylo časté nebezpečí vojenských a kořistnických vpádů do příhraničních oblastí. V 16. století to bylo zejména ohrožení a časté invaze osmanských Turků a jejich spojenců, během 17. a na počátku 18. století museli opakovaně čelit pustošivým nájezdům jednotek vzbouřených uherských stavů. Počátky využití Valachů z podhorských a horských vsí k obraně hraničního pohoří spadají zejména do třicetileté války. Tehdy často doplňovali zaneprázdněné císařské jednotky a jejich počet se odvíjel podle hrozícího nebezpečí. V roce 1621 bylo na obranu Jablunkovského průsmyku vysláno 150 Valachů a z roku 1626 pochází první seznam 380 mustrovaných Valachů. V letech 1644 a 1645 se uvádí využití dokonce 400 Valachů na obranu hranice. Jejich velení spadalo do kompetence valašských vojvodů (Urbanová a kol., 2014).

Hospodářství

Vlaši žili na rozsáhlém území, původem jsou údajně z Rumunska, ale jsou o nich dochovány záznamy i na Balkánském poloostrově. Živili se pastevectvím, ovce se pásly dvě až tři hodiny cesty od stálého obydlí, to se praktikovalo zejména v podhorské oblasti, kde se chov ovcí stal významnou součástí produkce rolnického hospodaření.

Ovce z horských oblastí od konce dubna do Vánoc pobývaly na horských pastvinách pět až šest hodin vzdálených od vsí. Během zimy byly ustájeny v kočárech nedaleko

sídla jejich vlastníků. Podobně probíhal i letní pobyt ovcí v západních Karpatech. Jen zimování vzhledem k rozdílným klimatickým podmínkám bylo odlišné.

Po pobytu na horách koncem září odehnali pastevci svá stáda na vzdálené mořské pobřeží nebo do nížin. Ve vsi se zdrželi jen krátkou dobu, tam proběhla stříž vlny a oplodnění ovcí. Tak dlouhé cesty za zimní pastvou nikdy nepřesáhly tři až čtyři dny chůze. Například z Jižního Těšínska k Opavě v 16. století.

Se stády cestovaly celé rodiny. Přes léto žili na horách a v zimě v přímořských nížinách. Tato forma transhumance, označována někdy za balkánský nomadismus, nebyla v západních Karpatech zaznamenána. Přesunům celých rodin mohlo nejspíš docházet při přechodu kolonistů na nová území nebo nová panství. Pro nomadismus byla charakteristická odlišná dělba práce mezi mužem a ženou, kdy zpracování mléčné produkce měla v kompetenci žena. Také s tímto specifikem se v Karpatech nesetkáme. Práce žen na rumunských družstevních salaších byla nově zavedena v polovině 20. století.

Ve 13. a 14. století převažoval na celém území zemědělsko-pastevecký typ hospodaření. Čím výše v horách, tím významnější složku představoval chov dobytka a zejména ovcí, které se přes léto pásly na horských pastvinách. V zemědělství horského území se praktikovalo především přílohové hospodářství, při kterém se pozemky získávaly vypálením porostu, aby se po letech obhospodařování znovu nechaly zarůst stromy a keři. Podobně jako na Balkáně se také v Rumunsku praktikovala tzv. transformace (Štika, 2007).

Sociální uspořádání

Vykonavatelé záměrů uherského krále při osidlování horských oblastí, se stali především vojvodové. Lokátoři dovedli nové osadníky do povětšinou pustých míst, vykázali jim tam jejich díl pozemků, kde působili kněží. Spravovali obec a vybírali povinné dávky pro krále, vojvodu a pro sebe. Někteří disponovali značným majetkem a patřilo jim dokonce i několik vsí (Urbanová a kol., 2014).

Valaši na Moravě

První Valaši a jejich stáda ovcí, takzvaných valašek, přišli na Moravu na konci 15. století. Pravděpodobně přišli i s rodinami původně z Karpatské oblasti. V 16. století docházelo k setkávání lidí ze dvou odlišných hospodářských komunit, pastevecké a rolnické. V panujícím hospodářském systému bylo postavení valachů

vlastníků stád mnohem svobodnější. Nerobotovali a vrchnosti platili jen za pronájem pastvin a odváděli jen naturální dávky. Lze soudit, že Valaši, kteří vlastnili stáda, byli relativně zámožní. Po příchodu na Moravu si udrželi vlastní samosprávu s úřadem Valašského vojvody a valašským právem respektovanými vrchností.

Od konce 16. století se podmínky pro další rozvoj salašnictví postupně měnily a pod horami vznikaly nové obce. Končí-li moravský svět na vsetínském panství v obci Hovězí, nově směrem k Uherské hranici se rozšířil o Zděchov Halenkov a Nový Hrozenkov.

Od počátku Valašské kolonizace až do zrušení nevolnictví, tedy do konce 15. století až do druhé poloviny 18. století, se základem Valašské daně vrchnosti stal desátek. Hukvaldský urbář z roku 1581 tuto povinnost upřesňuje: Valaši, kteří dobytky Valašské v horách pasů, a co který dobytka starého na zimu chová od každého sta dobytka povinen jmti pánů 10 dobytka dáti (Štika J., 2007).

4.2 Zájmové území

Lokalizace

Obec Zděchov se nachází 11 km jihovýchodně od valašské metropole Vsetína. Leží v údolí potoka Zděchovky na strmém terénu Javorníků poblíž slovenských hranic. Zděchov je samostatnou obcí se sídlem obecního úřadu, sousedí s katastry Lužná, Hovězí, Huslenky, Valašská Senice a Pulčín.

Zděchov byl osídlen pasekáři, kteří unikali před vrchností do hlubokých lesů mezi lety 1512–1515. Obec byla typově obranného charakteru, a to především kvůli nájezdům při hraničních sporech.

Zděchov nebyl výhradně obcí zemědělskou, jak tomu bývalo zvykem, ale především řemeslnickou a robotnickou.

Doposud první písemná zmínka o Zděchově pochází z roku 1623, byla to kupní smlouva Albrechta z Valdštejna a Zdeňka Žampacha. Zděchov figuruje také v reversu Valachů z roku 1627, objevilo se zde jméno „Pavel z Dechowa“.

Obyvatelstvo Zděchova se také zapojilo do valašských povstání během třicetileté války. V roce 1663 byla obec napadena Tatary a v letech 1706-1707 byla jedenáctkrát vypálena. Během zmíněných útoků bylo mnoho obyvatel zabito, zajato a celá vesnice zpustošena a vypálena.

V druhé polovině 19. století začíná přesun velké části obyvatelstva do zámoří.

V průběhu 2. světové války se v obci ukrývali místní partyzáni a po válce se většina obyvatelstva odstěhovala do pohraničí.

20. století bylo pro obec asi nejlepším obdobím, a to především díky místnímu hotelu Klimek, který postavil známý akademický malíř Ludvík Klimek. Hotel navštěvovala řada umělců a osobností české a slovenské kultury. V 90. letech 20. století, po smrti Ludvíka Klimka, hotel začíná chátrat a později zaniká.

V posledním desetiletí dochází k výraznému rozvoji obce, a to především díky úspěšnému čerpání dotací EU. Podařilo se zrealizovat řadu investičních projektů významných pro obec, např. Kanalizace a ČOV, proběhla rekonstrukce koupaliště, výstavba víceúčelového sportoviště a hřiště, revitalizace centra obce, zateplení obecního úřadu a školy atd. (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.2.1 Analýza ekonomických faktorů

Zaměstnanost

V obci je 289 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 38 nezaměstnaných. Z toho vyplývá, že ekonomicky aktivní je polovina obyvatelstva.

Tab. 1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		289	166	123	
v tom	zaměstnaní	251	142	109	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	197	103	94
		zaměstnavatelé	7	6	1
		pracující na vlastní účet	35	26	9
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	3	1	2
		ženy na mateřské dovolené	5	-	5
	nezaměstnaní	38	24	14	
Ekonomicky neaktivní celkem		255	97	158	
z toho	nepracující důchodci	132	46	86	
	žáci, studenti, učni	86	40	46	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou		24	13	11	

Obyvatelstvo vyjíždějící do zaměstnání a škol

Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel dojíždí za prací či vzděláním více než polovina ekonomicky aktivních obyvatel. Více než polovina z nich do jiné obce v okresu Vsetín.

Tab. 2 Vyjíždějící do zaměstnání a škol (ČSÚ ©2018)

Vyjíždějící celkem		171	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	130	
	v tom	v rámci obce	16
		do jiné obce okresu	96
		do jiného okresu kraje	3
		do jiného kraje	12
		do zahraničí	3
		vyjíždějící do škol	41
	v tom	v rámci obce	8
		mimo obec	33

Zaměstnavatelé

V obci po transformaci zemědělského družstva vznikl subjekt Vsacko, a. s., který udržuje místní krajinu, nicméně v posledních letech svou činnost o v obci celkem výrazně utlumil. Obec jsem osobně navštívil a péči o krajinu v obci bych (i přes utlumenou činnost subjektu) vyzdvihl.

V obci začal působit v zemědělství pan MVDr. Ladislav Kašpar, který má statut zemědělského podnikatele, jakožto fyzické osoby. Jeho hlavním záměrem je vybudování farmy, která se bude specializovat na chov masného skotu. Soukromníků v oblasti zemědělství v obci není příliš mnoho. Někteří vlastníci půdy chovají pouze drobný hospodářský dobytek.

Obec je hornatého typu. Ornou půdu tedy vytlačily pastviny, které jsou postupně vypásány. S ohledem na důležitou krajinnotvornou funkci zemědělství je potřeba, aby tyto činnosti nebyly dále rozšiřovány. Tak alespoň zůstanou zachovány v současném rozsahu.

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v obci je podnikatelský subjekt Petr Machala se svou firmou Ekoma, která se zabývá zpracováním dřeva. V obci se dále

např. nachází prodejna potravin, autoopravna, celkem tři výroby nábytku, čalounictví, vývařovna, tři hospody, subjekt provozující údržbu zeleně a zemní práce aj. Celková podnikatelská činnost je v obci nízká, a to se projevuje vysokou nezaměstnaností. Je tedy potřeba dalšího rozvoje podnikání v obci, především malého a středního.

V územním plánu obce je vyhrazen prostor pro podnikatelskou činnost, konkrétně se jedná o údolí Mísné. V těchto místech je situován i areál zemědělského družstva, který je mimochodem veden v databázi brownfieldů v Zlínském kraji. Areál kravína byl v roce 2013 odkoupen obcí. Momentálně obec rozhoduje o dalším jeho využití. Předpokládá se, že proběhne prodej tomu, kdo nabídne zajímavý a komplexní podnikatelský koncept, jenž bude samozřejmě v souladu s územním plánem (Oficiální web obce Zděchov ©2004)

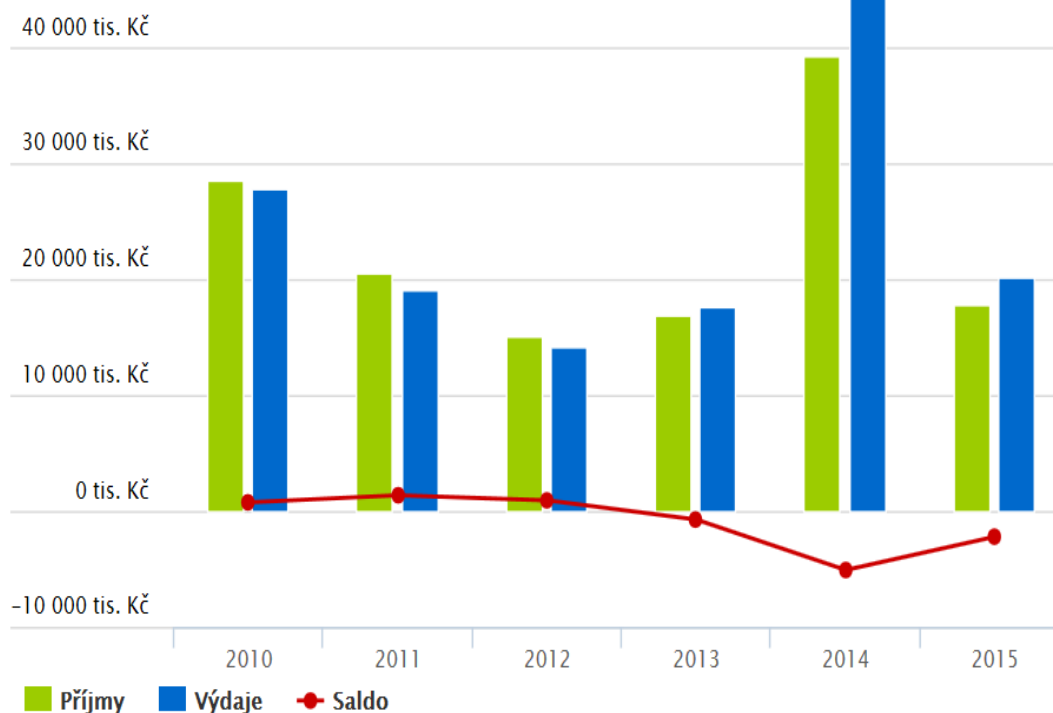
Tab. 3 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti (ČSÚ ©2018)

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	124	64
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	13	9
B-E Průmysl celkem	26	16
F Stavebnictví	12	6
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	11	5
H Doprava a skladování	3	1
I Ubytování, stravování a pohostinství	19	8
J Informační a komunikační činnosti	3	3
K Peněžnictví a pojišťovnictví	2	1
L Činnosti v oblasti nemovitostí	2	.
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	8	4
N Administrativní a podpůrné činnosti	.	.
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	1
P Vzdělávání	1	1
Q Zdravotní a sociální péče	1	.
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4	2
S Ostatní činnosti	14	6
X nezařazeno	.	.

Rozpočet

Ve velikosti daňových příjmů obce se přímo odráží jen poměrně malý počet obyvatel, a tak především díky příjmům z lesního hospodářství dokáže obec realizovat větší investiční akce. Obec vlastní více než 400 ha lesa. Značné zatížení obecního finančního rozpočtu představuje zejména provoz školy v obci.

Obr. 2 Vývoj rozpočtu obce (Státní pokladna ©2013)

Majetek

Obec vlastní místní školu, ve které je mateřská škola pro 25 dětí, jídelna a základní škola prvního stupně se třemi třídami, ta funguje v režimu výjimky. V půdním prostoru je nová tělocvična, která se využívá i pro občanské aktivity. V roce 2014 byla škola kompletně zateplena. Nevyužita je část půdních prostor a nabízí možnosti dalšího využití. Proběhlo i zateplení a modernizace obecního domu. Problémem zůstávají zastaralé rozvody elektroinstalace.

Dle územního plánu jsou stavby nových rodinných domků situovány do proluk. Za účelem stimulace individuální výstavby proběhlo zasíťování lokality Machalka, která nabízí celkem sedm pozemků pro výstavbu. Všechny obecní pozemky jsou již prodány.

Obec vlastní i sportovní areál, který momentálně disponuje dokonce lyžařským vlekem, fotbalovým hřištěm, tenisovým hřištěm a tratí pro motokros. V roce 2009 byla zahájena rekonstrukce koupaliště a stavba nového víceúčelového hřiště.

V září 2001 bylo zahájeno provozování a zásobování domácností zemním plynem, což znamená zvýšení úrovně občanské vybavenosti.

V roce 2015 byla dokončena nejrozsáhlejší investice obce v novodobých dějinách, výstavba kanalizace a ČOV. Od roku 2016 je v ostrém provozu. V této souvislosti je potřeba zajistit maximální počet připojení obyvatel na místní kanalizaci. Počet připojených obyvatel by měl v budoucnu růst, protože obec plánuje další rozšíření kanalizační sítě (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

Dotace

Vedení obce si moc dobře uvědomuje značné příležitosti v oblasti získávání finančních prostředků z fondů EU. V letech 2007-2013 byla v tomto ohledu velmi úspěšná.

Stěžejními akcemi byla modernizace koupaliště, revitalizace centra obce, zateplení ZŠ a MŠ a především koncept kanalizace a ČOV, který vyžadoval přijetí bankovního úvěru.

Turistický ruch a sociální vyžití

Zděchov figuruje v atraktivní turistické destinaci Valašsko. Do destinace patří celkem pět mikroregionů, tj. Rožnovsko, Valašsko Meziříčsko – Kelečsko, Vsetínsko, Horní Vsacko a Hrnolidečsko. Oblast Valašska platí za oblast s vysokým potencionálem cestovního ruchu. Do oblasti patří Rožnov pod Radhoštěm, Luhačovické zálesí a Horní Vsacko, do kterého patří právě i obec Zděchov.

V okolí obce se nachází mnoho značených turistických a cyklistických tras a v zimě jsou k dispozici udržované trasy na běžecké lyžování. V letech 2010-2015 byla rozšířena nabídka cestovního ruchu v obci, a to díky modernizaci koupaliště, novému víceúčelovému hřišti, naučnou stezkou pro Nordic Walking a vybudováním trati pro horská kola (projekt Bike trails Valašsko). Zděchov je tedy ideální zastávkou před návštěvou Javornického hřebenu (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.2.2 Analýza sociálně-demografických faktorů

Obyvatelstvo

V obci žije celkem 568 obyvatel, z toho 276 mužů a 292 žen.

Tab. 4 Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo		568	276	292
rodinný stav	svobodní, svobodné	214	120	94
	ženi, vdané	277	140	137
	rozvedení, rozvedené	24	10	14
	vdovci, vdovy	53	6	47

Tab. 5 Obyvatelstvo podle národnosti (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		568	276	292
národnost	česká	314	160	154
	moravská	51	25	26
	slezská	-	-	-
	slovenská	4	-	4
	německá	-	-	-
	polská	-	-	-
	romská	-	-	-
	ukrajinská	-	-	-
	vietnamská	-	-	-
	neuveдено	174	80	94

Vývoj počtu obyvatel

Z dlouhodobého pohledu dochází k poměrně výraznému úbytku, to je nutné považovat za velmi negativní jev. To znamená, že je potřeba dobudovat potřebnou infrastrukturu pro rozvoj společenského života. Tím by se zvýšila atraktivita obce jako místa k životu a bydlení. Důvodem snížení počtu obyvatel může být periferní poloha obce nebo nedostatečný počet pracovních míst v obci a okolí.

Atraktivita obce je klíčová a cílem je to, aby se do obce stěhovali mladí a produktivní lidé, kteří budou v obci ekonomicky aktivní a budou se podílet na dalším rozvoji obce.

Tab. 6 Stav obyvatel (ČSÚ ©2018)

		2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel celkem		588	583	581	587	584
v tom podle	muži	277	275	277	278	273
	ženy	311	308	304	309	311
v tom ve věku (let)	0-14	66	63	66	70	71
	15-64	427	423	415	412	414
	65 a více	95	97	100	105	99
Průměrný věk		42,5	42,9	42,8	42,7	43,1

Tab. 7 Počet obyvatel a domů v přepočtu na územní strukturu 2016 (ČSÚ ©2018)

Sčítání v roce	Počet obyvatel
1869	888
1880	853
1890	745
1900	784
1910	859
1921	906
1930	827
1950	705
1961	823
1970	759
1980	657
1991	661
2001	664
2011	568

Vývoj migrace

Z tabulky níže je patrné, že od roku 2012 do 2016 je mortalita vyšší než natalita, to je ovlivněno věkovou strukturou v obci.

V záporných číslech je i rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých občanů a celkově dochází k úbytku obyvatel.

Tab. 8 Pohyb obyvatel (ČSÚ ©2018)

		2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození		3	2	9	11	2
Zemřelí		9	6	7	6	6
Přistěhovalí		7	8	4	12	12
Vystěhovalí		15	9	8	11	11
Přírůstek (úbytek)	přirozený	-6	-4	2	5	-4
	stěhováním	-8	-1	-4	1	1
	celkový	-14	-5	-2	6	-3

Bydlení

V obci převažuje bydlení ve vlastním rodinném domě a z toho i vyplývá, že většina domů v obci má 5 a více obytných místností.

Tab. 9 Obydlené byty podle důvodu právního užívání a počtu obytných místností (ČSÚ ©2018)

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Obydlené byty		188	168	20	-
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	141	141	-	-
	v osobním vlastnictví	-	-	-	-
	nájemní	14	1	13	-
	družstevní	7	-	7	-
z toho s počtem obytných místností	1	3	1	2	-
	2	21	16	5	-
	3	32	29	3	-
	4	52	43	9	-
	5 a více	71	70	1	-

Věkové rozložení obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva se shoduje s celorepublikovým průměrem a s průměrem Zlínského kraje. Dochází k zvyšování průměrného věku. Regionálně je však obec Zděchov obcí s celkově sedmým nejvyšším průměrným věkem.

Tab. 10 Obyvatelstvo podle věku (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo		568	276	292
z toho ve věku	0 - 14	68	28	40
	15 - 19	36	18	18
	20 - 29	79	48	31
	30 - 39	80	46	34
	40 - 49	83	37	46
	50 - 59	94	46	48
	60 - 64	33	17	16
	65 - 69	28	13	15
	70 - 79	46	17	29
	80 a více let	21	6	15

Náboženské rozložení obyvatelstva

Lidé na Valašsku jsou poměrně dost věřící, výjimkou není ani obec Zděchov. Z 218 dotázaných věřících občanů se k římskokatolické církvi hlásí drtivá většina z nich.

V mém předškolním věku jsme s rodinou na Vsetíně žili pět let. I já jsem pokřtěný, především z důvodu rodinného. Otec se zde dostal k víře. Spíše bych řekl, že se nechal ovlivnit svým okolím, a tak jsem byl následně pokřtěn i já.

Tab. 11 Obyvatelstvo podle náboženství (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		568	276	292
Věřící - nehlásící se k		37	20	17
Věřící - hlásící se k		218	110	108
z toho	Církev římskokatolická	184	96	88
	Církev československá husitská	-	-	-
	Českobratrská církev evangelická	7	2	5
	Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	-	-	-
	Pravoslavná církev v českých zemích	-	-	-
	Bez náboženské víry	28	19	9
Neuvedeno		285	127	158

Vzdělanost a práce

Nepříznivá je vzdělanostní struktura v obci. Ve srovnání s městem Vsetín je ve valašské metropoli o 5 % více vysokoškoláků a o 5 % obyvatel více s dokončeným středním vzděláním s maturitní zkouškou. Je třeba uvést, že mezi roky 2001 a 2011 počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obci vzrostl.

Tab. 12 Obyvatelstvo podle vzdělání (ČSÚ ©2018)

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo ve věku 15		500	248	252
z toho podle stupně vzdělání	bez vzdělání	1	-	1
	základní včetně neukončeného	107	33	74
	střední vč. vyučení (bez maturity)	211	127	84
	úplné střední (s maturitou)	112	50	62
	nástavbové studium	11	3	8
	vyšší odborné vzdělání	2	-	2
	vysokoškolské	36	26	10

4.2.3 Analýza enviromentálních faktorů

Energetické toky

V devadesátých letech obec vybuodovala veřejný vodovod. Tím se vyřešilo zásobování pitnou vodou.

Velkou roli hraje zejména fakt, že obec je situována v údolí. Zejména při přivalových deštích, tání sněhu je velmi podstatná dešťová kanalizace. Je nutné udržovat dešťovou kanalizaci ve funkčním a dobrém stavu, případně ji dále rozšiřovat.

V roce 2001 bylo zahájeno zásobování domácností zemním plynem, to znamenalo značné zvýšení úrovně vybavenosti v obci.

Obec má v kompetenci systém veřejného osvětlení a rozhlas. Rozhlas je digitalizován a byl modernizován především v rámci krizové infrastruktury. Obec je totiž celkem často postižena jevy, jako jsou sněhové kalamity nebo přivalové deště. S tím jsou spojeny časté výpadky elektrické energie. Co se týče veřejného osvětlení, je největším problémem podzemní kabeláž. Je potřeba, napájecí kabely k některým větvím veřejného osvětlení, vést vzduchem.

Roku 2015 byla dokončena nejrozsáhlejší investice v dějinách obce, a to výstavba kanalizace a ČOV. V roce 2016 byla uvedena do provozu. Nyní je třeba zajistit

připojení maximálního počtu obyvatel na kanalizaci. Počet připojení by měl v budoucnu vzrůst, jelikož obec plánuje další rozšíření kanalizační sítě (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

Přírodní zdroje a pamětihodnosti

Typické a výjimečné přírodní hodnoty obce jsou chráněny Správou CHKO Beskydy, protože celé řešené území leží v CHKO. Území CHKO Beskydy je rozděleno na 4 zóny ochrany, jež jsou zakresleny v koordináčním výkrese. V řešeném území se nachází také přírodní památka Uherská, která byla zakreslena do mapové části územního plánu.

Obr. 3 PP Uherská (Oficiální web obce Zděchov ©2004)

Typické a výjimečné přírodní hodnoty obce spočívají především v udržované a obhospodařované kulturní krajině. Aby byly zajištěny podmínky pro tuto údržbu krajiny, byly v územním plánu navrženy plochy pro rozvoj bydlení smíšeného vesnického typu (umožňující bydlení v kombinaci se zemědělským hospodařením a tím údržbu krajiny).

Rozvojové lokality byly v územním plánu navrženy tak, aby byly vytvořeny podmínky pro zachování a citlivé doplnění tradičního výrazu sídla. Tento tradiční výraz může

být ovšem narušen následnou realizací architektonicky nevhodných a nepůvodních objektů.

Od roku 2004 patří obec celým svým územím do ptačí oblasti NATURA 2000 a Chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

Obec Zděchov získala v soutěži Vesnice roku Zlínského kraje 2012 ocenění tzv. Zelené stuhy za péči o místní zeleň a životní prostředí. Obec má cíl i nadále zlepšovat parkovou úpravu a odbornou péči o zeleň. V souvislosti s uvedeným oceněním obec obdržela dotaci a díky tomu vznikl v centru obce za farou na neudržovaných travních porostech ovocný sad. Nabízí i další využití, které by na tento koncept navazovalo. Např.: v zázemí obecního sadu proměnit chátrající hospodářské stavení u budovy fary a vybudování logicky návazné další infrastruktury.

Na území byl vymezen ÚSES na nadregionální a lokální úrovni. Výměra lokálních biocenter je 17,7309 ha a nadregionálních biokoridorů 7,5841 ha. Přírodními hodnotami jsou především přírodní památka Uherská a významné vzrostlé stromy – zejména v návaznosti na kostel Proměnění Páně. Územní plán výše uvedené hodnoty řešeného území podporuje především tím, že je jednoznačně identifikuje ve struktuře osídlení a nenavrhuje nic, co by mohlo tyto hodnoty ohrozit.

Obr. 4 Kostel Proměnění Páně (Pavel Kotrla ©2018)

Kostel z roku 1778 i pískovcové kříže před ním byly v roce 1998 vyhlášeny Ministerstvem kultury ČR kulturní památkou. Roku 2013 proběhla oprava střechy a krovů kostela, která byla podpořena i veřejnou sbírkou a příspěvkem, který byl poskytnut obcí. V průčelí kostela jsou chráněny 2 dřevěné sochy, které jsou rovněž kulturní památkou. V roce 2009 proběhla dohoda obce s církví o převedení památného kamenného kříže do majetku obce, a to za účelem jeho restaurace. Došlo i k restaurování zbývajících kamenných křížů, které se v obci nachází. Okolí kostela dotvářejí dvě starobylé lípy, evidované jako památné stromy.

Na hraně únosnosti je jejich vitalita, a proto je třeba pravidelně provádět dendrologickou kontrolu a údržbu těchto stromů tak, aby se předešlo možnému neštěstí v podobě náhlého pádu stromu, nebo odlomení masivních větví. V okolí kostela je i místní hřbitov, který se spravuje. Neuspokojivý je stav budovy přilehlé márnice, která se bez rekonstrukce neobejde.

V obci se nachází několik dřevěných staveb, které byly navrženy ministerstvu kultury ČR, aby byly zachovány. Pod Zděchov také spadá osada „U Hajdů“, která je od roku 2005 vedena jako chráněná památková zóna.

Obr. 5 Památková zóna Hajdovy Paseky (Chatař & Chalupář, ©2018)

Znečištění nakládání s odpady a zachování obrazu venkova a kulturní krajiny

Obec se nenachází v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. Největším zdrojem znečištění je v současnosti silniční doprava a stacionární energetické zdroje.

Hlukové zatížení z dopravy nepředstavuje pro obec žádný problém, do Zděchova vede jediná cesta tam i zpět.

Kvalita vody v tocích se po realizaci splaškové kanalizace, odvádějící odpadní vody do ČOV, výrazně zlepšila.

Komunální odpad je svážen ve formě tříděného i netříděného odpadu. Obec nemá skládku. Tuto záležitost zajišťuje firma Technické služby Vsetín, s.r.o.

Obec se snaží ve věci systému odpadového hospodářství působit na občany obce osvětově. S ohledem na legislativu odpadového hospodářství bude také nutné vytvořit fungující koncept sběru a zpracování biologicky rozložitelného odpadu. Obec už pořídila techniku na sběr a kompostování, ale ukazuje se, že výhledově bude potřeba vytipovat lokalitu, která by sloužila jako plocha určená pro kompostování. V komplexním přístupu k řešení dané problematiky odpadů není pro zatím vyřešena otázka prostor sloužících jako sběrný dvůr.

Pro zachování obrazu venkova byla vypracována ústavem ÚR Brno fotodokumentace s popisem pro zachování rázu dřevěných budov a staveb i odstranění závad týkajících se nových zděných staveb. Příloha dokumentace uvádí, jak opravit deformaci jejich stavu. Především se jedná o fasády domů, zahrádky, návrhy plotů, úpravy dvorů a jiné.

Velký přínos pro kulturní krajinu je ukončení chemického hnojení trvalých travnatých porostů. Priorita zastupitelstva obce je péče o krajinu, údržba zeleně, zejména u vodních toků a revitalizace břehů. Dále je snaha o rozšíření ekosystémů vybudováním vodní plochy, která by mohla sloužit jako zdroj vody pro umělé zasněžování sjezdovky. Obec se snaží zajistit environmentální osvětu a v tomto kontextu se snaží i spolupracovat s místními spolky. Jak bylo výše, pro obec je nesmírnou devizou lesní hospodářství. Snahou je zároveň hospodařit na základě principů trvalosti a vyrovnanosti (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.2.4 Analýza širších vztahů

Okres Vsetín se nachází v severní části Zlínského kraje a jihozápadní hranicí sousedí s dalšími dvěma okresy kraje, kroměřížským a zlínským. Je největším okresem v kraji a svou rozlohou (1 143 km²) pokrývá 29 % jeho území. Severní část okresu sousedí s krajem Moravskoslezským a Olomouckým, na jihovýchodě sousedí se Slovenskou republikou.

Vsetín patří mezi nejhornatějších a nejlesnatějších okresy v České republice. Lesy pokrývají 54 % plochy a zemědělská půda disponuje pouze 35 %. Typický je pro okres značně členitý reliéf. Nejvyšší horou je Čertův mlýn (1 206 m n. m.), která leží v Moravskoslezských Beskydech. Nejnižší položeným bodem (260 m n. m.) je dno koryta Bečvy u obce Choryně. Na jihu jsou rozprostřeny výběžky Vizovické vrchoviny a na východě okresu větev Hostýnských vrchů, které přechází ve Vsetínské vrchy. Hranice okresu a Slovenské republiky probíhá po vrcholech Javorníků. Území odvodňuje řeka Bečva, která je na horním toku tvořena Vsetínskou a Rožnovskou Bečvou, které se následně stékají ve Valašském Meziříčí. Bečva se prostřednictvím řeky Moravy a Dunaje vlévá do Černého moře. Průtoky řeky kulminují zejména při tání sněhu a během přívalových dešťů, kdy hrozí rozsáhlé povodně. Podnebí je značně ovlivňováno členitostí terénu a jsou zde oblasti mírně teplé a chladné. Na 1 km² průměrně připadá 126 obyvatel, což je ve srovnání s celorepublikovým průměrem o 8 osob méně.

Nenachází se zde žádná významná ložiska nerostných surovin. Mírně zasahuje do severovýchodní části ložisko černého uhlí. Z území jižní Moravy překračují na okres opět pouze okrajově ložiska zemního plynu. Významná je těžba stavebního kamene a pískovce. Část okresu má značný vodohospodářský význam. Povodí Bečev až po soutok bylo vyhlášeno oblastí s přirozenou akumulací vod. Překračující hraniční význam okresu má vodárenská nádrž Stanovnice, která se nachází v Karolínce. Louky a pastviny v horských oblastech poskytují možnosti pro specifický způsob zemědělské produkce, např. pastevectví. Okresem je vedena mezinárodní železniční trať a skoro 504 km silnic.

Dle údajů ze sčítání lidu, které proběhlo v roce 2011, je a byla největší část ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnána v průmyslovém odvětví. Z 35,8 % osob, kteří pracují v průmyslu, nejvíce z nich pracovalo v elektrotechnických, strojírenských nebo dřevařských podnicích. Svůj význam zde má také sklářský a gumárenský průmysl. V zemědělství je zaměstnáno pouze 2,6 % ekonomicky aktivních obyvatel a převažuje živočišná výroba. Tradici má ovocnářství a páleníctví (výroba slivovice). Poměrně velký podíl obyvatel pracuje v oblasti obchodu, ubytování, stravování nebo ve stavebnictví. Dle údajů úřadu práce k datu 31. 12. 2014 dosahoval podíl nezaměstnanosti v okrese 8,53 %, tzn. o 1,07 procentního bodu více než je úroveň ČR. Jedno volné pracovní místo připadalo v okrese Vsetín na 15,3 uchazečů.

Životní prostředí na Vsetínsku patří k nejméně poškozeným v republice. Největším zdrojem emisí jsou podniky z odvětví chemického, podniky zaměřené na zásobování teplem a energiemi a sklářské podniky. Průměrný věk obyvatelstva v okrese roste a v roce 2014 dosáhl 41,8 let.

Vsetínsko je atraktivní oblastí pro rekreaci občanů s dynamicky se rozvíjející nabídkou služeb v oblasti cestovního ruchu. Je to nejcennější krajina (bohatstvím) vsetínského regionu. CHKO Beskydy s rozlohou větší než 555 km², nabízí kromě horské přírody i výskyt vzácných živočichů a rostlin, velké možnosti aktivního sportovního vyžití, např. turistiku, lyžování nebo cykloturistiku. CHKO Beskydy má šanci na zařazení mezi nejhodnotnější přírodní lokality v Evropě. Valašské muzeum v přírodě a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm je unikátní historicko-kulturní památkou a je jednou z nejstarších památek lidové architektury v Evropě. Můžeme zde vidět typickou roubenou architekturu a zachovalé lidové dřevěnice. Označení Valašsko je původem z Rumunska, odkud Valaši od 14. století migrovali a odkud si přinesli tradici salašnictví a extenzivního pastevectví koz a následně ovcí (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.2.5 SWOT analýza

Silné stránky

- Vysoká úroveň životního prostředí, součást CHKO;
- Žádné ekologické zátěže nebo významné problémy ŽP;
- Dobrá finanční situace, malá zadluženost obce;
- Schopnost získávat dotace = realizace nákladných projektů;
- Dobrá úroveň technické infrastruktury;
- Připravené stavební pozemky;
- Bohatá kultura, udržování tradic;
- Modernizace a rozšíření sportovního areálu;
- Kulturní památky, Hajdovy paseky;
- Ideální poloha obce jako startovního místa pro výlety;
- Obec zařazena do oblasti s vysokým potenciálem v oblasti cestovního ruchu.

Slabé stránky

- Z dlouhodobého hlediska pokles počtu obyvatel;
- V porovnání s průměrem ČR vysoká míra nezaměstnanosti;
- Špatný rozvoj aktivit v podnikání;
- Špatný stav některých místních pozemních komunikací;
- Nedostatek pracovních příležitostí;
- Nárůst počtu neobydlených objektů;
- Špatné dopravní spojení obce i celého regionu;
- CHKO omezuje některé rozvojové projekty;
- Nedostačující infrastruktura v oblasti cestovního ruchu;
- Absence kulturního domu;
- Nedostačující kapacita hřbitova.

Příležitosti

- Vzrůst počtu obyvatel, zvýšení migračního salda;
- Vysoký potenciál v oblasti cestovního ruchu;
- Nové pozemky k výstavbě rodinných domů v lokalitě Machalka;
- Využívání finanční podpory ČR a EU;
- Rozvoj sportovní infrastruktury;
- Navýšení ubytovací kapacity;
- Nabídka ubytování v soukromí;
- Rekonstrukce Koliby;
- Rekonstrukce místních komunikací ve špatném technickém stavu;
- Využití brownfieldů v obci (Kravín, pozemek – hotel Klimek).

Hrozby

- Snížení počtu obyvatel;
- Stárnutí obyvatelstva;
- Ukončení školky a školy;
- Zhoršení příjmové situace obce;
- Vliv ekonomické krize;
- Malý rozvoj podnikatelské infrastruktury;
- Růst nezaměstnanost a její důsledky;

- Odchod mladých občanů z obce;
- Snížení objemu dotací, snížení schopnosti spolufinancování konceptů z EU a národních zdrojů.

Po zhodnocení SWOT analýzy byl zvolen směr rozvoje obce s cílem posílit stránky silné, využít příležitosti, zaměřit se na slabé stránky a zlepšit je a zároveň eliminovat hrozby. Jedná se o oblast s velkým potenciálem kulturních a historických památek a v celku neporušenou přírodou. Území je vhodné pro rozvoj malého až středního podnikání zejména v oblasti turistického ruchu, zemědělství, služeb a tradiční řemeslné výroby. Aby byla zachována neporušená příroda v oblasti, je nezbytná její ochrana. Pro uskutečnění všech uvedených záměrů je nutná stabilizace obyvatel, dobudování technické infrastruktury a zviditelnění v rámci propagace oblasti (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.3 Koncepce a záměry v zájmovém území

Technická infrastruktura

Likvidace odpadních vod, odpady, dešťová kanalizace

- Rozšíření sítě splaškové kanalizace;
- Zajistit čištění odpadních vod i v odlehlých částech obce;
- Udržování a rozšíření stávající sítě dešťové kanalizace;
- Zřízení obecní kompostárny.

Dopravní infrastruktura

- Oprava povrchu stávajících komunikací a budování nových;
- Oprava a rekonstrukce lesních cest;
- Vybudování sítě nových chodníků a oprava;
- Budování dalších místních cyklotras.

Bydlení

- Modernizace rekonstrukce obecních bytů;
- Snížení energetické náročnosti obecního bytového domu;
- Obsadit stavební lokalitu Machalky a lokalitu „Chromčákovy zahrady“;
- Řešení otázky neobydlených domů.

Vodní hospodářství

- Budování nových vodních ploch v obci;
- Revitalizace vodních toků;
- Zadržování dešťové vody;
- Údržba a obnova studánek.

Infrastruktura cestovního ruchu

- Rekonstrukce objektu Koliby, tak aby poskytovala standardní zázemí pro turisty a stravovací služby;
- Podpora nabídky ubytování v soukromí;
- Delší koupací sezóna, solární ohřev vody, nebo tepelné čerpadlo;
- Osvětlení lyžařského vleku, umělé zasněžování;
- Naučné stezky a značené trasy;
- Údržba a rozvoj biketrails (cykloturistiky);
- Zřízení autokempu.

Občanská vybavenost, služby a volný čas

Mateřská a základní škola

- Zajistit co nejvyšší kvalitu výuky a zajistit vhodné podmínky pro děti;
- Realizace stavebních úprav v nevyužitých půdních prostorech školy;
- Podporování farnosti;
- Výběr vhodného správce víceúčelového hřiště.

Dopravní dostupnost

- Udržení počtu autobusových spojů.

Kvalitních služeb a dostupné péče

- Zachování ordinačních hodin místního lékaře;
- Zkvalitnění webových stránek;
- Zachování provozovny pošty v obci Zděchov;
- Zajistit vysoký stupeň ochrany a informovanosti obyvatel při mimořádných situacích nebo krizových stavech.

Ochrana, rozvoj krajiny a uchování hodnot obce

Péče zeleň

- Zlepšovat stávající a zajistit odbornou péči o zeleň do budoucna;
- Chránit zeleň před negativními zásahy;
- Obecní sad – využití přilehlých budov fary;
- Realizovat projekt lesoparku, který by mohl navazovat na obecní sad.

Veřejná prostranství

- Komplexní revitalizace hřbitova, rozšíření a revitalizace okolí;
- Zlepšení kvality a kultury veřejných prostranství;
- Přístupovat citlivě při obnově.

Zachování charakteru obce

- Podporovat v nejlepším případě mladé zemědělce a vytvořit vhodné podmínky pro provoz zemědělské činnosti;
- Výpomoc majitelům památkově chráněných budov v zachování jejich hodnoty;
- Propagace památkové zóny Hajdovy Paseky;
- Respektování původního charakteru zástavby;
- Podpora aktivit směřujících k uchování a rozvoji tradic (Oficiální web obce Zděchov ©2004).

4.4 Faktory ovlivňující zájmové území

CHKO

Celé katastrální území Zděchov se nachází na území CHKO Beskydy a má zvýšenou ochranu krajinného rázu. V řešeném území se nachází „maloplošné“ zvláště chráněné území – PP Uherská.

EVL

Celé řešené území je na území evropsky významné lokality soustavy NATURA 2000 Beskydy a PO Horní Vsacko.

Možné vlivy koncepce

- Přímá plošná likvidace typu přírodního stanoviště zábořem a zastavěním plochy;
- Přímá plošná likvidace biotopu nebo plochy pro rozmnožování nebo hnízdní plochy (za biotop jsou v případě velkých šelem pokládána i migračně významná území – MVÚ);
- Zmenšení nebo přerušování významné migrační cesty (dálkového migračního koridoru – DMK), vzhledem k biologii a velikosti teritoria velkých šelem (vlk, rys, medvěd) se jedná zároveň i o možné ohrožení celistvosti EVL;
- Fragmentace lesních celků lidskými sídly (rušení velkých šelem);
- Vznik nových ploch pro rozmnožování (obojživelníků).

Hodnocení vlivu koncepce na celistvost lokalit

Celistvostí lokality rozumíme - udržení její kvality z hlediska naplňování jejích ekologických funkcí ve vztahu k předmětu ochrany. Jde o schopnost ekosystémů nadále fungovat způsobem příznivým pro předměty ochrany z hlediska zachování, eventuálně zlepšení jejich stávajícího stavu. Vždy je třeba hodnotit celistvost lokality z pohledu předmětů ochrany a vždy v první řadě z ekologického, nikoli topografického hlediska (Motl, 2015).

Vliv na celistvost EVL Beskydy a vliv na celistvost PO Horní Vsacko nebyl zjištěn.

Shrnutí

Hodnocená koncepce Územního plánu Zděchov nemá významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost EVL Beskydy a předměty ochrany a celistvost PO Horní Vsacko (Motl, 2014)

5 DISKUSE

5.1 Scénáře vývoje zájmového území

Varianta velmi silně udržitelného rozvoje

- Růst počtu obyvatel a zvýšení migračního salda;
- Využití potencialu území v oblasti cestovního ruchu;
- Využívání finančních prostředků EU a národních zdrojů;
- Využití česko-slovenské spolupráce;
- Zastavění pozemků k výstavbě rodinných domů;
- Rozvoj sportovní infrastruktury a navýšení ubytovací kapacity;
- Využití brownfieldů;
- Zlepšení stavu místních pozemních komunikací;
- Dostatek pracovních míst v obci a celém regionu;
- Napojení maximálního počtu obyvatel na ČOV i v odlehlých územích.

Varianta velmi slabě udržitelného rozvoje

- Tíživá finanční situace obce – velká zadluženost;
- Růst míry nezaměstnanosti v obci a v celém vsetínském regionu;
- Klesající tendence počtu podnikatelských subjektů v obci;
- Neschopnost získat dotace, nebo snížení objemu získaných dotací z programů EU a národních zdrojů;
- Klesající počet obyvatel, a růst průměrného věku v obci – stárnutí obyvatelstva;
- Nezájem o pozemky – lokalita Machalka;
- Nevyužití brownfieldů v obci;
- Špatná propagace obce a s tím spojený nezájem turistů;
- Absence ubytovacího a restauračního zařízení v obci;
- Uzavření školky a školy;
- Zhoršení příjmové situace obce;
- Pomalý rozvoj podnikatelské infrastruktury;
- Nárůst neobydlených objektů;
- Zrušení autobusové linky;

- Zanedbaná péče o zeleň a životní prostředí v obci a neúspěšná snaha o zachování rázu obce a typických staveb v území.

Varianta maximálního ekonomického rozvoje

- Malá zadluženost obce;
- Klesající tendence míry nezaměstnanosti;
- Zlepšení ekonomické situace celého vsetínského regionu;
- Růst počtu podnikatelských subjektů v obci;
- Větší nabídka pracovních míst;
- Schopnost nadále získávat dotace – umožňuje realizaci nákladnějších projektů;
- Růst počtu obyvatel v produktivním věku, kteří se budou aktivně podílet na rozvoji obce;
- Využití potenciálu rozvoje cestovního ruchu;
- Zvýšení nabídky kvalitního ubytování.

Předpokládaný vývoj

V současné době bych se přiklonil k první variantě velmi silně udržitelného rozvoje území. Obec se nachází ve vsetínském regionu, který je celkově v ne úplně ideální ekonomické situaci. Je zde velká míra nezaměstnanosti, s tím je spojen i úbytek obyvatelstva, kteří se stěhují především za prací. Můžeme předpokládat, že půjde spíše o stagnaci tohoto vývoje a snahu udržet stávající situaci, než nějaké velké plány do budoucna a rozvoj v daném území. Na druhou stranu obec upřednostňuje enviromentální rozvoj a ochranu ŽP.

Návrh koncepce pro rozvoj turistického ruchu

V této bakalářské práci můžeme najít mnoho témat k diskuzi. Já bych se však rád zaměřil na jeden významný bod, a tím je rozvoj turistického ruchu v zájmovém území. Z pohledu cestovního ruchu má obec opravdu velký potenciál. Zděchov je zařazen v turistické destinaci Valašsko a je součástí Horního Vsacka. V okolí Zděchova se nachází nespočet značených cyklistických a pěších tras a je opravdu ideálním místem pro pěší i cyklo turistiku. V zimním období platí to stejné o udržovaných běžeckých trasách a místním lyžařském vleku, který je ideální pro začátečníky i ty nejmenší. V minulých letech došlo k rozšíření nabídky pro turisty v podobě modernizovaného koupaliště, víceúčelového sportovního hřiště, naučné stezky pro Nordic Walking a proběhla výstavba tratí pro horská kola v rámci projektu Bike

trails Valašsko. Obec je tedy ideálním místem, kde začít nebo zakončit rodinný výlet na nedalekém Javornickém hřebeni, Hornolidečské magistrále...

Největší slabinou je absence restauračního a ubytovacího zařízení v obci, které by poskytlo zázemí pro turisty. Nabízí se hned několik možností, jak tento problém teoreticky vyřešit. V obci, v rámci bydlení, jsou nejvíce zastoupeny rodinné domy. Je naprosto běžné, že v rodinných domech bývá nevyužívaná jedna nebo více místností. Mírím tím ke koncepci ubytování v soukromí místních obyvatel, díky čemuž by mohli místní obyvatelé získat nějaké finance navíc do rodinného rozpočtu. Tato úvaha se mi zamlouvá se spojením s místní povahou a kulturou obyvatel, která je velmi vstřícná a pohostinná. Další možností by mohlo být zřízení kempu v blízkosti sportovního areálu, který by jistě výrazně podpořil letní sezónu. Vybudování ubytovacího zařízení, jako byl v minulosti hotel Klimek, bohužel není moc reálná, a to především z ekonomických důvodů.

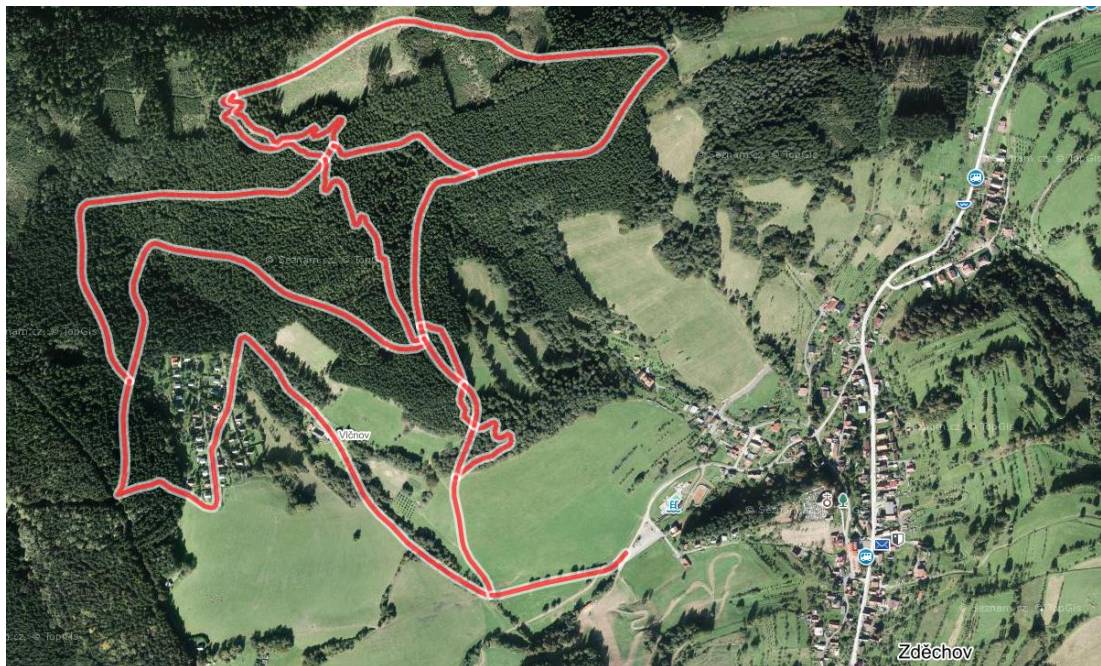
V zimním období je problémem absence systému umělého zasněžování lyžařského svahu, který je součástí sportovního areálu. Naopak pro běžecké lyžování jsou v obci velmi vhodné podmínky, a to především díky rozmanitosti tras a pořízené sněžné rolbě. Dle mého názoru umělé zasněžování není zásadním tématem, jelikož na Valašsku panují poměrně vhodné sněhové podmínky v zimních měsících a lyžařský vlek je opravdu skromný.

Žádoucí a velmi podstatná je především propagace obce navenek, zkvalitnění webových stránek a případně i aktivita na sociálních sítích, která by jistě pomohla přilákat více turistů. Troufám si říci i potencialních budoucích obyvatel Zděchova, kteří by si mohli během návštěvy místo oblíbit a uvažovat dokonce i o přestěhování do místa s krásnou přírodou a skvělými podmínkami pro život s rodinou a dětmi.

Bike trails Valašsko

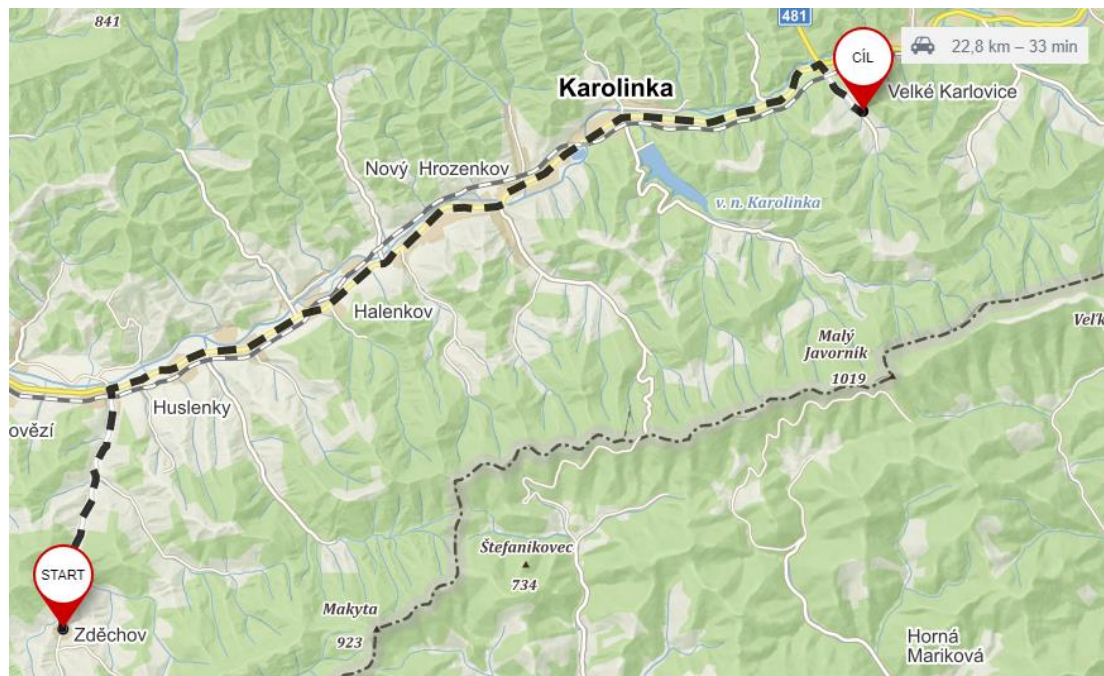
Zděchov je ideální startovní pozicí pro cykloturistický výlet. Jedna trasa se totiž nachází přímo v katastru obce, která začíná u sportovního areálu.

Obr. 6 Bike trails Valašsko – Zděchov (Mapy.cz ©2018)

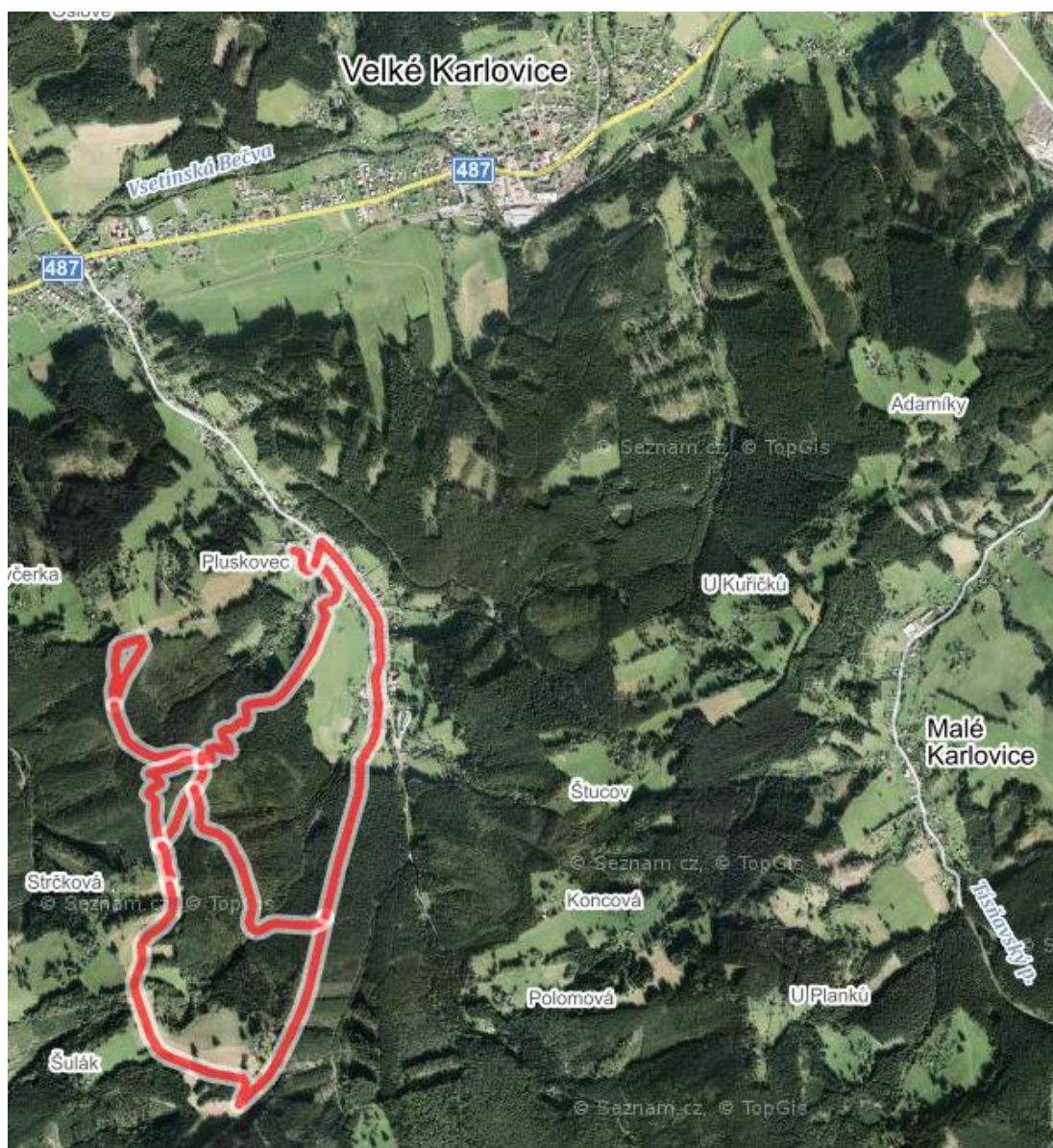
Další trasa se nachází o necelých 22,8 km dál. Se startovním bodem v obci Pluskovec nedaleko Velkých Karlovic.

Obr. 7 Cesta Zděchov – Pluskovec (Mapy.cz ©2018)

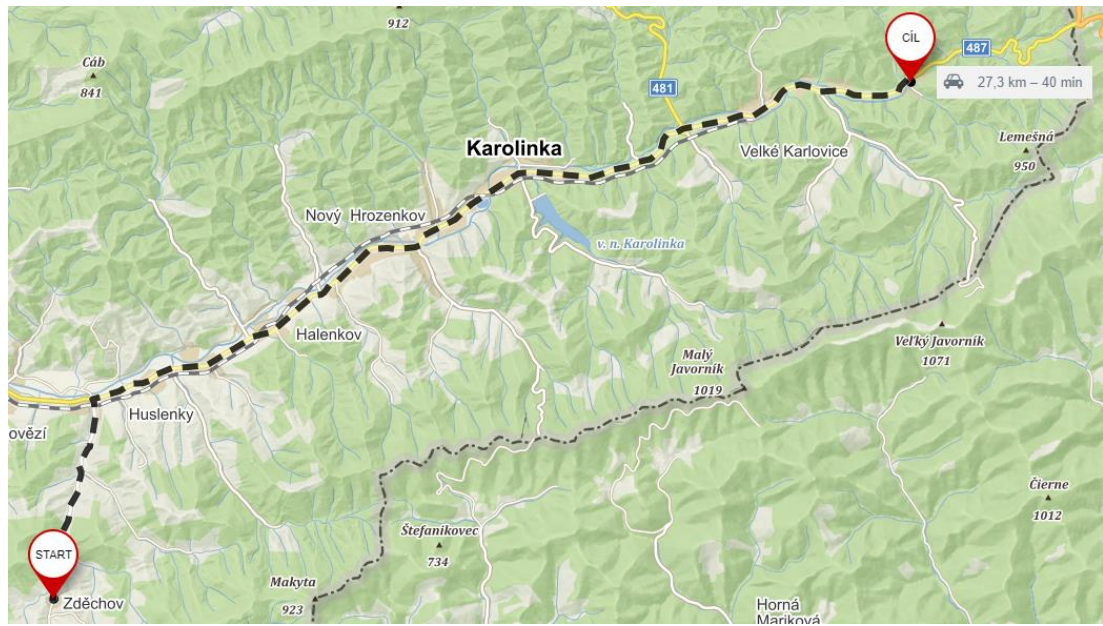
Obr. 8 Bike trails Valašsko – Pluskovec (Mapy.cz ©2018)

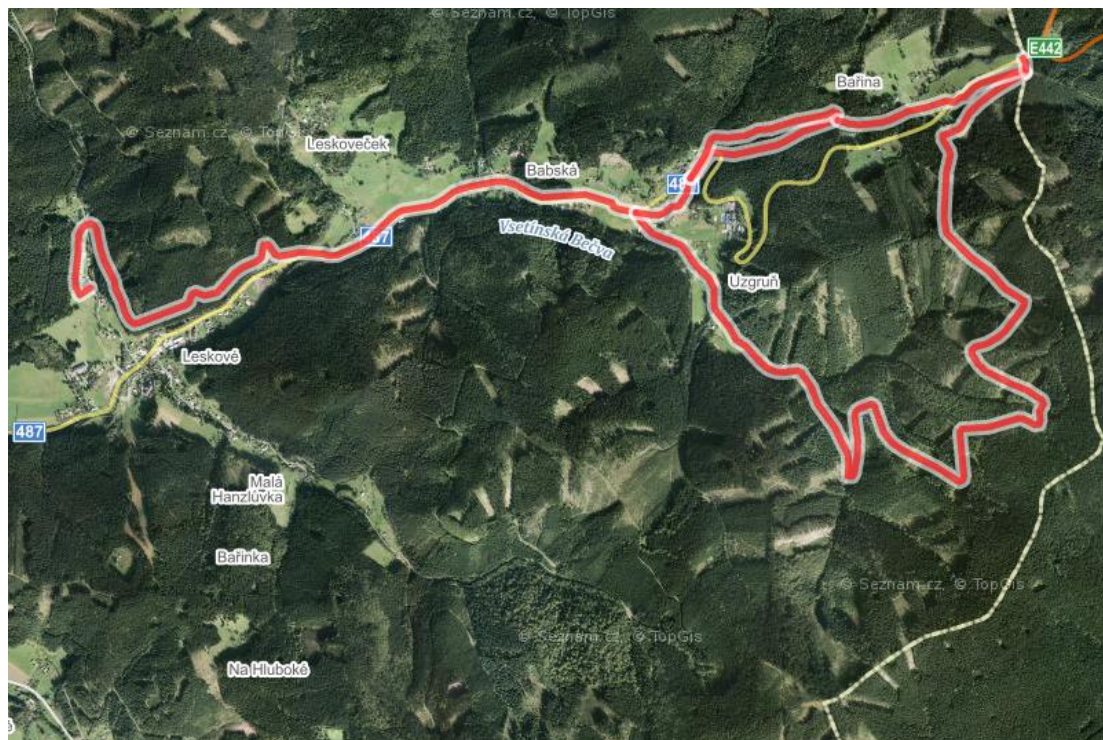
Třetí trasa je 27,3 km vzdálena od Zděchova v obci Leskové.

Obr. 9 Cesta Zděchov – Leskové (Mapy.cz ©2018)

Obr. 10 Biketrails Valašsko – Leskové (Mapy.cz ©2018)

6 ZÁVĚR

Z analýzy vyplývá několik podstatných bodů. Obec touží po větším zájmu turistů, což by si rozhodně zasloužila. V jejím okolí je krásná příroda, mnoho možností sportovního vyžití, ale největším problémem je absence kvalitního ubytovacího a restauračního zařízení pro potencionální turisty. Cílem je vytvořit ve vybraném území atraktivní místo pro turisty a trávení volného času. Dalším důležitým bodem je růst podnikatelské činnosti a velký zájem na tom, aby se do obce stěhovali mladí lidé v produktivním věku, kteří se budou v tomto (i dalších ohledech) podílet na rozvoji v daném území. Další věcí je ekonomická situace a míra nezaměstnanosti v celém regionu Vsetína, která zájmovému území moc neprospívá. Ve Zděchově se hodně dbá na tradice, které je rozhodně potřeba udržet pro zachování identity místních obyvatel a společenského života.

Obec Zděchov má rozhodně touhu i potenciál být prosperující obcí s hezkým prostředím a krajinou, přitažlivou pro všechny občany i širší okolí. Zároveň je velmi zodpovědná po enviromentální stránce. Rozvojové aktivity obce směřují především k navrácení statutu obce, jako centra turismu regionálního významu, jako tomu bylo v době fungování Hotelu Klimek v minulosti. Chce být aktivní obcí fungující jako celek, dobře se prezentovat navenek. Čistou obcí, kde panuje pořádek a disponující estetickým zevnějškem. Obcí, která se snaží podporovat společenský život, soudržnost místních obyvatel, udržování tradic a obcí, která z dlouhodobého hlediska dbá na vlastní trvale udržitelný rozvoj.

7 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

DUŠEK, Jiří a Lubomír PÁNA. Zdravá města a místní Agenda 21. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. Baker S., 2006: Sustainable Development. Milton Park: Routledge.

Brundtland G. H., 1991: Naše společná budoucnost. Praha: Academia.

Diefenbacher H., Hummel J., Koželouh J., 2007: Udržitelné plánování území: ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj v územním a krajinném plánování. Brno: Nesehnutí.

Fridrich L., Markvart J., 2002: Udržitelný rozvoj území. Brno: Ústav územního rozvoje.

Hřebík Š., Třebický V., Gremlica T., 2005: Manuál plánování a vyhodnocování udržitelného rozvoje na regionální úrovni. EnviConsult, s.r.o., MMR ČR, Praha.

Kadeřábková J., Peková J., 2012: Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Louda J., 2012: Udržitelný rozvoj – ekonomický a politický pohled. Alfa nakladatelství.

Maier K. a další, 2008: Územní plánování a udržitelný rozvoj. Praha: ABF – nakladatelství ARCH.

Maier K., 2012: Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada.

Mezřický V., 2005: Environmentální politika a udržitelný rozvoj.

Moldan B., 2001. (Ne)udržitelný rozvoj. Praha: Karolinum.

Motl I., 2014: Územní plán Zděchov – vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území.

Motl I., 2015: Územní plán Zděchov. Návrh. Brno.

Navrátilová A., Rozmanová N., 2013: Principy a pravidla územního plánování. Brno: Ústav územního rozvoje.

Pawliczek A., 2011: Udržitelný rozvoj – vybrané aspekty z oblasti podnikání. 1. Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné.

Rogers P. P. a Boyd J. A., 2008: An Introduction to Sustainable Development. London: Earthscan.

Sachs J. D., 2015: The age of sustainable development. New York City: Columbia University Press.

Štika J., 2007: Valaši a Valašsko: o původu Valachů, valašské kolonizaci, vzniku a historii moravského Valašska a také o karpatských salaších. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě. 2007

Urbanová S., Dokoupil L., Ivánek J. a Kadlec P., 2014: Valašsko historie a kultura. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity.

Legislativa

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění.

Zákon 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Internetové zdroje

AOPK ČR, ©2018: Agentura přírody a ochrana krajiny ČR (online) [cit. 2018-04-06], Dostupné z <<http://www.ochranaprirody.cz/>>.

ČSÚ, ©2018: Český statistický úřad (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__545244#>>.

ČÚZK, ©2017: Český úřad zeměměřický a katastrální (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=792225&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>>.

Chatař & Chalupář, ©2018: Webová verze časopisu Chatař a Chalupář (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<http://www.chatar-chalupar.cz/v-udoli-vsetinske-becvy/>>

Mapy.cz, ©2018: Mapový portál (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<https://mapy.cz/zakladni?x=18.2354520&y=49.3228169&z=12&base=ophoto&source=base&id=2142182>>

Oficiální web obce Zděchov, ©2004: Zděchov (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<http://www.zdechov.cz/>>

Pavel Kotrla, ©2018: Pavel Kotrla – sazba, tisk, knihy, literatura, nakladatelství (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<http://kotrla.com/pmpro/mista/>>

Státní pokladna, ©2013: Ministerstvo financí ČR – Státní pokladna (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<https://www.statnipokladna.cz/>>

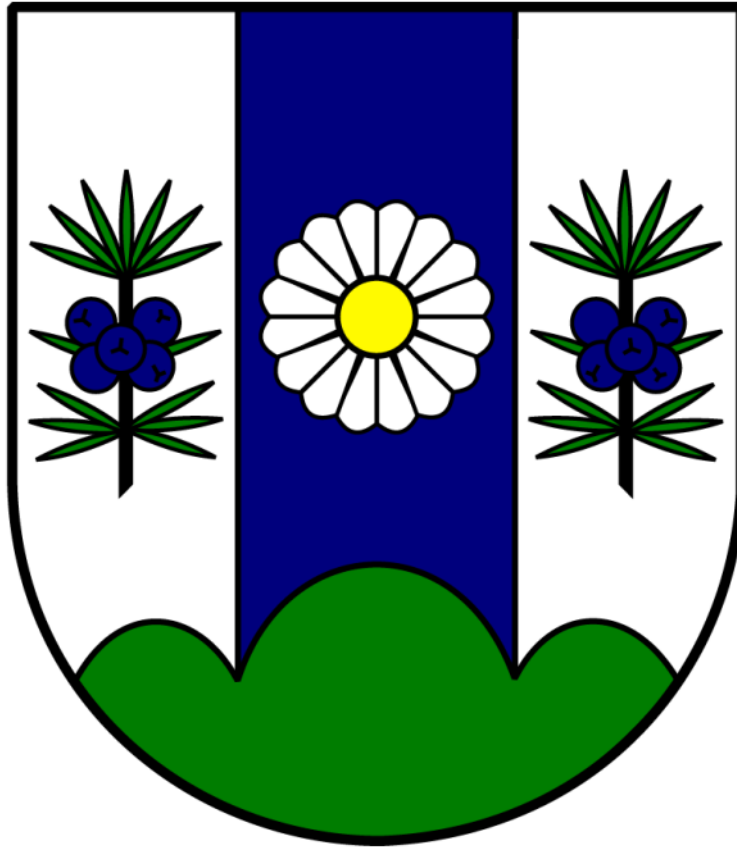
ÚÚR, ©2011: Ústav územního rozvoje (online) [cit. 2018-04-06]. Dostupné z <<https://www.uur.cz/>>

8 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tab. 1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity (ČSÚ ©2018).....	18
Tab. 2 Vyjíždějící do zaměstnání a škol (ČSÚ ©2018).....	19
Tab. 3 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti (ČSÚ ©2018).....	21
Tab. 4 Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu (ČSÚ ©2018)	24
Tab. 5 Obyvatelstvo podle národnosti (ČSÚ ©2018).....	24
Tab. 6 Stav obyvatel (ČSÚ ©2018)	25
Tab. 7 Počet obyvatel a domů v přepočtu na územní strukturu 2016 (ČSÚ ©2018)	25
Tab. 8 Pohyb obyvatel (ČSÚ ©2018).....	26
Tab. 9 Obydlené byty podle důvodu právního užívání a počtu obytných místností (ČSÚ ©2018)	26
Tab. 10 Obyvatelstvo podle věku (ČSÚ ©2018).....	27
Tab. 11 Obyvatelstvo podle náboženství (ČSÚ ©2018).....	28
Tab. 12 Obyvatelstvo podle vzdělání (ČSÚ ©2018).....	29
Obr. 1 Katastrální území obce (ČÚZK ©2017).....	16
Obr. 2 Vývoj rozpočtu obce (Státní pokladna ©2013)	22
Obr. 3 PP Uherská (Oficiální web obce Zděchov ©2004).....	30
Obr. 4 Kostel Proměnění Páně (Pavel Kotrla ©2018)	31
Obr. 5 Památková zóna Hajdovy Paseky (Chatař & Chalupář, ©2018).....	32
Obr. 6 Bike trails Valašsko – Zděchov (Mapy.cz ©2018).....	44
Obr. 7 Cesta Zděchov – Pluskovec (Mapy.cz ©2018).....	44
Obr. 8 Bike trails Valašsko – Pluskovec (Mapy.cz ©2018)	45
Obr. 9 Cesta Zděchov – Leskové (Mapy.cz ©2018)	46
Obr. 10 Biketrails Valašsko – Leskové (Mapy.cz ©2018).....	46

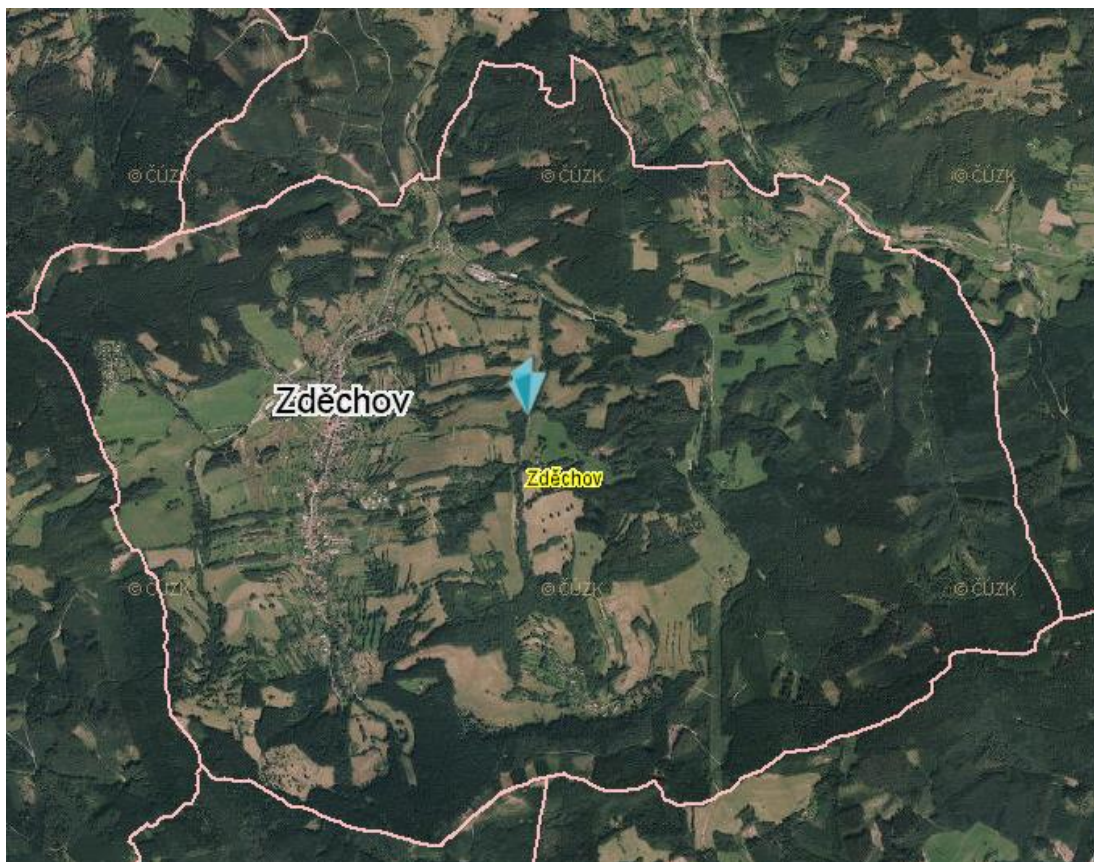
9 PŘÍLOHY

9.1 Příloha – Znak obce

Zdroj: Oficiální web obce Zdechov ©2004

9.2 Příloha – Ortofoto

Zdroj: (ČÚZK ©2017)

